

Legal Alert

Nowe mechanizmy ratowania przedsiębiorców i ochrony wierzycieli

Czerwiec 2014

W ostatnich tygodniach Rząd przygotował i skierował do konsultacji projekt nowej ustawy - Prawo restrukturyzacyjne („Ustawa”), która przy okazji zmieni obowiązujące Prawo upadłościowe i naprawcze („PUIiN”). Zmiany mają na celu z jednej strony wdrożenie skutecznych mechanizmów ratowania przedsiębiorców popadających w trudności (często z obiektywnych przyczyn ekonomicznych), a z drugiej – ochronę ich wierzycieli, również przed ich własną niewypłacalnością w efekcie niezaspokojenia należności od upadłego (zapobieżenie efektowi domina).

W wyniku rewizji praktyki zastosowania PUIiN po 10 latach jego obowiązywania okazało się, że istniejące instytucje restrukturyzacyjne nie tylko nie spełniają oczekiwań, ale są wręcz martwe, a w rezultacie - wśród upadłości dominują niekorzystne dla gospodarki likwidacje.

Pod wspólną nazwą Prawo restrukturyzacyjne kryją się cztery odrębne tryby, zasadniczo wszczynane na wniosek dłużnika:

- postępowanie o zatwierdzenie układu,
- przyspieszone postępowanie układowe,
- postępowanie układowe i
- postępowanie sanacyjne.

Nowe postępowania mają charakteryzować się szybkością, jawnością i równym traktowaniem uczestników. Wszystkie tryby będą miały generalnie na celu restrukturyzację przedsiębiorstwa dłużnika. Wybór konkretnego trybu zależny będzie od potrzeb i możliwości danego przedsiębiorcy.

Z PUIiN znikną postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu oraz postępowanie naprawcze. W związku z tym, przy okazji zaproponowano sporą nowelizację PUIiN w celu: (i) zapewnienia mu spójności z nowym prawem restrukturyzacyjnym, (ii) poprawienia instytucji upadłościowych, które nie funkcjonowały optymalnie, (iii) doprecyzowania i uporządkowania wielu

regulacji i usunięcia pojawiających się w praktyce wątpliwości interpretacyjnych. Nowelizacja zachowuje przy tym podstawowe założenia struktury i celów prawa upadłościowego, główne instytucje i zasadnicze elementy procedury.

Nowe instytucje przewidziane w Prawie restrukturyzacyjnym

Jawność i sprawność wszystkich postępowań urzeczywistnione będą dzięki Centralnemu Rejestrowi Restrukturyzacji i Upadłości, który ma również obsługiwać postępowania upadłościowe. Potrzeba wprowadzenia Rejestru nie budzi w obecnym stanie prawnym wątpliwości i idei tej należy zdecydowanie przyklasnąć. W Rejestrze publikowane będą m.in.. postanowienia sądowe.

Zasługującą na szczególną pochwałę nowością jest przewidywana **możliwość zawarcia układu częściowego**, obejmującego tylko niektórych wierzycieli (np. największych, finansujących dłużnika), co w praktyce może ułatwić zaspokojenie pozostałych wierzycieli nawet w 100%. Sprawnemu i szybkiemu prowadzeniu postępowań powinny zdaniem twórców reformy służyć m.in. nowe instytucje zastępcy sędziego komisarza, jak i nadzorcy układu (pełniącego swoje funkcje już po jego zatwierdzeniu, w celu nadzorowania wykonania układu i planu restrukturyzacyjnego).

Zrezygnowano ze zgłaszania wierzytelności na rzecz **instytucji spisu wierzytelności**, sporządzanego przez nadzorcę lub zarządcę. Wierzyciele będą mogli się ustosunkowywać do spisu, wnosząc stosowny dla danej procedury środek zaskarżenia (zastrzeżenie lub sprzeciw).

Celom sprawnego i szybkiego prowadzenia restrukturyzacji mają służyć także **krótkie terminy** na dokonywanie czynności przez organy postępowania, jak i orzekanie przez nie co do zasady na posiedzeniu niejawnym, z możliwością przeprowadzenia na nim postępowania dowodowego w całości lub w części.

Postępowania będą mogły **przechodzić jedno w drugie**. Przykładowo, projekt przewiduje tryb przejścia z postępowania układowego (również przyspieszonego) do postępowania sanacyjnego w drodze uproszczonego wniosku. Uproszczony wniosek przewidziano także dla potrzeb przejścia z nieudanej restrukturyzacji do postępowania upadłościowego – ułatwienie tej procedury ma na celu przede wszystkim zabezpieczenie majątku dłużnika w okresie między jednym a drugim postępowaniem w sytuacji niepowodzenia restrukturyzacji.

Zarówno dłużnik, jak i wierzyciele będą mieli **możliwość korzystania z jednakowych środków prowadzących do obrony swoich interesów** w postępowaniu. Przepisy o doręczaniu i zaskarżaniu orzeczeń są precyzyjniejsze niż w PUiN, a dodatkowym atutem jest publikacja ich w Centralnym Rejestrze.

Pozycja rady wierzycieli zostanie wzmocniona, a jej działanie usprawnione, przy jednoczesnym ograniczeniu roli sądu i sędziego komisarza (przykładowo: wnioski wierzycieli w wielu sprawach będą wiążące dla organów sądowych, które ponadto zostaną zdyscyplinowane terminami instrukcyjnymi). Ustawa przewiduje także mechanizmy ochrony wierzycieli przed wykorzystaniem przez dłużnika postępowania restrukturyzacyjnego wyłącznie w celu uniemożliwienia wierzycielom prowadzenia skutecznej egzekucji.

Ułatwienia zostały przewidziane także dla dłużników. Przykładowo, z myślą o umożliwieniu im uzyskania finansowania w ramach postępowań układowych (co dla firm w kryzysie może być bardzo trudne), projekt proponuje uprzywilejowanie wierzycielności z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych w toku restrukturyzacji (art. 342 ust. 1 pkt 1 PUiN w nowym brzmieniu). W razie niepowodzenia restrukturyzacji i ogłoszenia upadłości dłużnika trafią one do pierwszej kategorii.

Justyna Dereszyńska
+48 22 50 50 765
E-mail ►

